



SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z wspólnego posiedzenia Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (213.)
oraz Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (233.)

17 lutego 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 907, druki sejmowe nr 2865, 2911 i 2911-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Aleksander Pociąg)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Witam szanownych państwa na posiedzeniu połączonych komisji, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, w imieniu przewodniczącego, pana senatora Zygmunta Frankiewicza oraz własnym.

Dzisiaj w porządku obrad mamy 1 punkt: rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw.

Witam przedstawicieli strony rządowej z panem ministrem Bartoszem Grodeckim z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, panem Jarosławem Szajnerem. Dzień dobry.

Kto z państwa ze strony rządowej chciałby zabrać głos? Bardzo bym prosił o krótkie przedstawienie tego przedłożenia.

Proszę z miejsca, bo jesteśmy w komisji, nie na plenarce.

Bardzo proszę.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowne Panie i Panowie Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Mam zaszczyt przedstawić ustawę o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, druk nr 907, uchwaloną przez Sejm w dniu 26 stycznia 2023 r.

Ustawa dotyczy przede wszystkim wprowadzenia regulacji mających na celu zapewnienie zastosowania 2 rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady o nrach 2018/1860 i 2018/1861 z dnia 28 listopada 2018 r. dotyczących Systemu Informacyjnego Schengen.

Pierwsze z tych rozporządzeń, to o nrze 2018/1860, ustanawia nowy system służący do wymiany informacji między państwami członkowskimi, które korzystają z Systemu Informacyjnego Schengen, na temat decyzji nakazujących powrót wydanych w odniesieniu do obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium państw członkowskich oraz do monitorowania tego, czy obywatele państw trzecich objęci tymi decyzjami opuścili terytorium państw członkowskich. Powrót obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania w państwach członkowskich lub przestali je spełniać, stanowi istotny aspekt kompleksowych starań zmierzających do rozwiązania problemu migracji nieuregulowanej i zwiększenia odsetka powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych.

Z kolei drugie z tych rozporządzeń, to o nrze 2018/1861, określa warunki i procedury wprowadzania do Systemu Informacyjnego Schengen i przetwarzania w Systemie Informacyjnym Schengen wpisów dotyczących obywateli państw trzecich oraz wymiany informacji i danych dodatkowych na potrzeby odmowy wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich. Rozporządzenie to przewiduje obowiązkowe zasady konsultowania się z organami krajowymi i ich powiadamiania w przypadku, gdy obywatel państwa trzeciego posiada ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową.

Przewidziane ustawą zmiany ustanawiają właściwe zasady proceduralne służące

wykonaniu poszczególnych przepisów rozporządzeń 2018/1860 i 1861 przez organy państwa właściwe w sprawach cudzoziemców w odniesieniu do dokonywania wpisów przewidzianych w tych rozporządzeniach, jak też postępowania z cudzoziemcami, wobec których takie wpisy zostały dokonane przez organy innych państw obszaru Schengen.

Nadmienić należy, że w tym zakresie ustawa jest komplementarna względem ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. oczekującej właśnie na wejście w życie o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym oraz niektórych innych ustaw. Dodatkowo należy wskazać, że ustawa, którą właśnie prezentuję, przewiduje przeniesienie kompetencji szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na komendanta głównego Straży Granicznej jako organu wyższego stopnia w stosunku do komendantów oddziałów Straży Granicznej i komendantów placówek Straży Granicznej w niektórych sprawach administracyjnych, w tym zobowiązania cudzoziemca do powrotu oraz w sprawach wydalenia obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, EFTA, strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, a także członka rodziny takiego cudzoziemca; przeniesienie na komendanta głównego Straży Granicznej kompetencji w zakresie organizacji dobrowolnych powrotów oraz w zakresie spraw przeniesienia cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz udzielenia pomocy związanej z takim przeniesieniem. Kolejna sprawa to uzupełnienie regulacji dotyczącej prowadzenia przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej jest niepożądanym.

W ustawie mamy również zmiany w zakresie dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego na poziomie wymaganym od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie... dotyczące wymogu posiadania potwierdzonej znajomości języka polskiego jako warunku uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej poprzez zastąpienie obecnie funkcjonującego urzędowego poświadczenia

znajomości języka polskiego wykazem poświadczeń znajomości języka polskiego, które zostaną określone w przyszłym rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Celem ustawy jest również realizacja zaleceń określonych w wyniku przeprowadzonej oceny stosowania przez Polskę dorobku Schengen w dziedzinie powrotów i w dziedzinie wspólnej polityki wizowej. Stąd w ustawie przewidziano zmiany dotyczące istoty orzekania o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, ustanowienie regulacji dotyczących umieszczenia i pobytu w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też wprowadzenie maksymalnego okresu przechowywania danych w rejestrach spraw dotyczących wiz oraz w centralnym rejestrze wizowym.

Ponadto ustawa wprowadza nowe regulacje związane z pozyskiwaniem za pośrednictwem systemów teleinformatycznych odpowiednich danych istotnych dla postępowań prowadzonych wobec cudzoziemców mające przyczynić się do podwyższenia poziomu sprawności ich prowadzenia. I tak też wojewodowie i szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będą uprawnieni do pozyskiwania taką drogą danych dotyczących przekroczeń granicy przetwarzanych w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej, zaś organy Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy będą uprawnione do pozyskiwania taką drogą określonych danych płatników składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczonych cudzoziemców przetwarzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wreszcie ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych mające na celu rozszerzenie podstawy prawnej do wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych paszportu tymczasowego.

Przewiduje się, że zasadniczo ustawa nowelizująca wejdzie w życie z dniem, z którym rozpocznie się eksploatacja Systemu Informacyjnego Schengen na podstawie przepisów rozporządzeń 2018/1860 i 2018/1861, określonym w decyzji Komisji Europejskiej. Komisja Europejska decyzją z dnia 30 stycznia 2023 r. określiła początek eksploatacji Systemu Informacyjnego Schengen na podstawie przepisów wskazanych rozporządzeń

na dzień 7 marca 2023 r. Szereg zmian niezwiązanych bezpośrednio z zapewnieniem warunków do stosowania tych rozporządzeń wejdzie w życie w innych terminach, dostosowanych do możliwości wdrożenia poszczególnych zmian.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie proszę o rozpatrzenie niniejszej ustawy. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Teraz bardzo bym prosił panią mecenas z Biura Legislacyjnego o zabranie głosu.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne przygotowało opinię, która składa się z 2 części. Jedna część ma charakter ogólny. Zostały w niej przedstawione informacje dotyczące zastrzeżeń, które zostały zgłoszone do tej ustawy na etapie prac sejmowych, będące też przedmiotem opinii, które do państwa dotarły. W związku z tym pozwoliłabym sobie tej części nie omawiać na tym etapie, a odnieść się wyłącznie do kwestii legislacyjnych, które są w drugiej części opinii, licząc na to, że te uwagi i te zastrzeżenia zostaną po prostu przedstawione przez właściwe zainteresowane podmioty.

Jeżeli chodzi o kwestie legislacyjne, to chciałabym zwrócić uwagę na konieczność dokonania pewnych korekt w tej ustawie. Pierwsza uwaga dotyczy art. 1 pkt 50. W przepisie tym jest dodawany nowy rozdział, przy czym rozdział ten oznaczono jako rozdział 6a. W związku z tym, że jest to ostatni rozdział w dziale VIII, powinien on być oznaczony jako rozdział 7. I taką propozycję poprawki tutaj przedstawiam.

Kolejna uwaga dotyczy art. 406 ust. 1 pkt 6, to jest zmiana w art. 1 w pkt 52 ustawy nowelizującej. Przepis ten wskazuje jako podstawę wydania postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców stwierdzenie, że ze względów prawnych lub faktycznych brak jest rozsądnych perspektyw

wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Chciałabym zwrócić uwagę akurat na ten zwrot, ponieważ ma on charakter subiektywny, ocenny, a dodatkowo ustawodawca posługuje się tutaj językiem potocznym, stąd też może on nastroczać trudności w prawidłowym ustaleniu znaczenia tego pojęcia. Dlatego sugerowałabym doprecyzowanie tej formuły albo ewentualnie powrót do tego, co było dotychczas, ponieważ dotychczas ustawa odnosiła się do stwierdzenia, że ze względów prawnych lub faktycznych wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest niemożliwe. I w tym kierunku idąca propozycja poprawki została tu sformułowana.

Kolejna uwaga dotyczy art. 2 pkt 1, to są zmiany w ustawie o Straży Granicznej. Tutaj chciałabym zwrócić uwagę na to, że nowelizowany art. 11 ust. 1 pkt 13 był również nowelizowany ustawą o zmianie ustawy o bezpieczeństwie morskim oraz niektórych innych ustaw. Ta ustawa jest obecnie w okresie *vacatio legis*, ona wejdzie w życie z dniem 23 lutego br., niemniej podstawą do nowelizacji w tej ustawie powinna być treść ustawy taka, jaka została nadana przez ustawę o bezpieczeństwie morskim. Z kolei tamta ustawa wprowadza w art. 11 ust. 1 pkt 13 podział na 2 litery, lit. a i b. Nowelizacja w tej ustawie, czyli w ustawie o cudzoziemcach, powinna więc odnosić się wyłącznie do lit. a. Jednocześnie z tego przepisu, jak się wydaje, powinna być usunięta ta część, która dotyczy konwojowania osób przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, gdyż oni, zdaje się, nie posiadają takiej kompetencji. Taka propozycja poprawki została sformułowana pod uwagę w punkcie trzecim.

Kolejna uwaga dotyczy art. 45, to jest już ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czyli art. 4 pkt 4 ustawy nowelizującej. Tutaj proponujemy drobną korektę językową, tak aby z przepisu jasno wynikało, jakiej grupy osób dotyczy ten przepis.

Kolejna uwaga dotyczy art. 22, tu już wchodzimy w przepisy przejściowe. Otóż w celu zachowania komunikatywności przepisu i jego spójności redakcyjnej z pozostałymi przepisami proponuje się doprecyzować, jakiego rodzaju decyzji dotyczy art. 22. Chodzi o decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. I taką propozycję poprawki pod uwagę piątą sformułowałam.

Kolejna uwaga również dotyczy przepisu przejściowego, to jest art. 25 ustawy. Tutaj ustawodawca powinien rozstrzygnąć, do którego

brzmienia art. 438 ust. 1 odwołuje się, ponieważ ten przepis jest nowelizowany. A więc powinien wskazać, czy chodzi o wersję dotychczasową, czy też nową. Jeżeli jednak jedyną podstawą wydania decyzji, o których mowa w tym przepisie, jest art. 438 ust. 1 pkt 1, wtedy wystarczy doprecyzowanie odesłania, aby było jasne, o którą wersję przepisów chodzi, ponieważ pkt 1 w art. 438 ust. 1 jest nienowelizowany.

Kolejna uwaga dotyczy art. 28, to także jest przepis przejściowy. Ma on na celu wskazanie daty, od której liczy się 10-letni okres przechowywania danych w rejestrach spraw dotyczących wiz oraz w centralnym rejestrze wizowym. Po pierwsze, ponieważ zmiany dotyczące okresu przechowywania danych w rejestrach wchodzi w życie w innym terminie niż cała ustawa, art. 28 również powinien wchodzić w życie w innym terminie, mianowicie łącznie z tymi zmianami, których dotyczy. Tutaj jest to akurat termin, zdaje się, 6-miesięczny. I taką propozycję poprawki w zakresie przepisu o wejściu w życie bym sugerowała. Jednocześnie proponowałabym pewną zmianę formuły tego przepisu, tak aby wskazywał on datę, od której liczy się termin przechowywania danych w rejestrze, przez wskazanie przepisu ustawy nowelizowanej, czyli ustawy o cudzoziemcach, a nie ustawy nowelizującej.

Taka sama uwaga, dotycząca powiązania terminu wejścia w życie przepisu przejściowego z terminem wejścia w życie przepisu merytorycznego, dotyczy art. 29. On z kolei dotyczy przepisu, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Tak więc art. 29 również powinien wchodzić w życie z tym terminem.

I jeszcze kwestia wejścia w życie przepisów. Szanowni Państwo, tu już pan minister powiedział, że na podstawie art. 66 ust. 2 rozporządzenia unijnego została przez Komisję Europejską wydana decyzja i ustalono jako termin eksploatacji Systemu Informacyjnego Schengen datę 7 marca 2023 r. Tak więc formalnie ta data powinna być wpisana w tekst ustawy jako data wejścia w życie tych rozwiązań ustawowych. Chciałabym jednak zwrócić uwagę, że ze względu na zasady stanowienia prawa, konstytucyjne reguły stanowienia prawa właściwie nie jest możliwe dochowanie konstytucyjnych terminów rozpatrzenia tej ustawy i zachowanie daty 7 marca jako daty wejścia w życie ustawy. Stąd też sugerowałabym wskazanie innego terminu wejścia tej ustawy w życie, przy czym moim zdaniem powinien to

być termin określony nie poprzez datę, a poprzez upływ czasu i stosunkowo nieodległy, tak aby te rozwiązania prawne, które dotyczą dokonywania wpisów w Systemie Informacyjnym Schengen mogły być stosunkowo szybko stosowane. Jednocześnie w związku z tym, że mamy teraz 2 różne daty rozpoczęcia stosowania Systemu Informacyjnego Schengen, dokonywania wpisów w Systemie Informacyjnym Schengen i wejścia ustawy w życie, chciałabym dopytać stronę rządową, czy w związku z tym nie ma potrzeby dokonania również zmian w przepisach przejściowych, jako że one wiążą określone działania związane z uruchomieniem danych wpisów w Systemie Informacyjnym Schengen z datą 7 marca, czyli z datą... może inaczej, z datą wejścia w życie ustawy, a ta data obecnie będzie inna niż 7 marca. W związku z tym pytanie jest takie: czy tu nie trzeba wprowadzić jakichś dodatkowych korekt? Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Zanim rozpoczniemy dyskusję, miałbym pewną prośbę do strony rządowej. Ponieważ widziałem, że państwo z panią mecenas konsultowali się dosyć mocno przed rozpoczęciem posiedzenia komisji, chciałabym zapytać, czy byłaby możliwość ustosunkowania się do tych poprawek legislacyjnych, powtarzam, legislacyjnych, bo mam sygnał od pani senator Haliny Biedy, że chętnie je przejmie, ja zresztą też, tak że ewentualnie chcielibyśmy przejąć te poprawki.

Bardzo proszę.

(*Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców Jarosław Szajner*: Poproszę o odpowiedź dyrektora Michała Bleszyńskiego, dyrektora Departamentu Prawa Migracyjnego.)

Bardzo proszę.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
PRAWA MIGRACYJNEGO W URZĘDZIE
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
MICHAŁ BŁESZYŃSKI**

Dziękuję bardzo.

Po zapoznaniu się z całą opinią Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu chcielibyśmy zająć następujące stanowisko w sprawie uwag legislacyjnych do ustawy.

Mianowicie na pełną akceptację zasługuje uwaga pierwsza, dotycząca zmiany numeracji rozdziału w dziale VIII ustawy o cudzoziemcach. Tak samo uwaga nr 3 z propozycją poprawki, zmiany w ustawie o Straży Granicznej. Podobnie uwaga nr 4 dotycząca zmiany w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uwaga nr 5 dotycząca art. 22 również zasługuje na pełną akceptację.

Jeżeli idzie o uwagę nr 6, to proponowalibyśmy uwzględnienie jej w ten sposób, ażeby doprecyzować, że w przepisie chodzi o art. 438 ust. 1 pkt 1, czyli jest to ta druga z możliwości wskazanych w opinii Biura Legislacyjnego.

Jeżeli chodzi o kolejne uwagi, to uwaga nr 7 również zasługuje na uwzględnienie tak w odniesieniu do opóźnienia wejścia w życie przepisu przejściowego, jak i częściowej zmiany brzmienia tego przepisu o wejściu w życie. Tak samo uwaga nr 8, ona również w pełni zasługuje na uwzględnienie.

Jeśli idzie o uwagę nr 9 dotyczącą daty wejścia w życie ustawy, to tak, oczywiście, należy potwierdzić to, że oba rozporządzenia, i 2018/1860, i 2018/1861, zaczną być stosowane z dniem 7 marca 2023 r., albowiem jest to data rozpoczęcia eksploatacji Systemu Informacyjnego Schengen zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej 2023/201 z dnia 30 stycznia tego roku. Biorąc pod uwagę to, że – przy założeniu, że Senat wprowadzi do ustawy poprawki – nie będzie już możliwe przeprowadzenie procesu legislacyjnego w taki sposób, ażeby ustawa mogła wejść w życie z dniem 7 marca 2023 r., w pełni przychylilibyśmy się do tego, ażeby dokonać zmiany brzmienia art. 31 we wstępie do wyliczenia w zakresie daty wejścia w życie, zasadniczej daty wejścia w życie ustawy i żeby to była data określona poprzez upływ czasu od dnia ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw. Proponowalibyśmy, ażeby ten termin rzeczywiście nie był za długi i wynosił 7 dni od dnia ogłoszenia.

A odnosząc się do pytania pani mecenas dotyczącego tego, czy ewentualna zmiana daty wejścia w życie ustawy miałyby swoje konsekwencje dla przepisów przejściowych, to wskazywalibyśmy tutaj na 2 przepisy przejściowe, art. 16 i art. 17 ust. 1 ustawy. Art. 16 ma na celu zidentyfikowanie daty początkowej okresu, w którym są wydawane decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez komendantów oddziałów Straży Granicznej i komendantów

placówek Straży Granicznej, które to decyzje mają stanowić podstawę wpisu danych cudzoziemca do Systemu Informacyjnego Schengen dla celów określonych w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2018/1860. To jest cel związany z monitorowaniem wykonania takich decyzji, czyli ten zupełnie nowy rodzaj wpisu danych do Systemu Informacyjnego Schengen. Dzisiaj ten przepis ma funkcję limitującą, wpisowi będą podlegały tylko dane tych cudzoziemców, co do których decyzje zostaną wydane najwcześniej w dniu wejścia w życie ustawy, oczywiście przy założeniu, że ustawa weszłaby w życie w dniu rozpoczęcia eksploatacji Systemu Informacyjnego Schengen. Biorąc jednak pod uwagę to, że z dużym prawdopodobieństwem może to nie nastąpić, proponowalibyśmy jako skutek zmiany w art. 31 dostosowanie brzmienia art. 16 w ten sposób, ażeby wskazać tam datę dzienną 7 marca 2023 r. jako datę początkową okresu, w którym mogą być wydawane decyzje, z których wynika podstawa wpisu danych.

Drugim takim przepisem jest analogiczny przepis, przepis art. 17 ust. 1, który dotyczy wydawania przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako wciąż jeszcze organ właściwy, jako organ wyższego stopnia w stosunku do komendantów oddziałów i komendantów placówek Straży Granicznej decyzji w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu. Chodzi o to, aby zidentyfikować również ten okres, w którym są wydawane przez szefa urzędu decyzje zawierające w sobie element utrzymania w mocy, czy to w całości, czy w części takich decyzji, i żeby one mogły stanowić podstawę wpisu danych do Systemu Informacyjnego Schengen na podstawie rozporządzenia 2018/1860. W tej sytuacji również tutaj proponowalibyśmy zmienić to odniesienie do daty wejścia w życie i wprowadzić datę dzienną 7 marca 2023 r.

W konsekwencji tych poprawek proponowalibyśmy również zmienić przepis o wejściu w życie, art. 31, tak aby oba te przepisy art. 16 i 17 weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z mocą wsteczną od dnia 7 marca 2023 r.

Takie mielibyśmy stanowisko w odniesieniu do tej ostatniej uwagi, uwagi nr 9, i stanowiących konsekwencję tej uwagi pytań pani mecenas.

Jeśli zaś idzie o uwagę nr 2 dotyczącą brzmienia art. 406 ust. 1 pkt 6 ustawy o cudzoziemcach, to oddałbym głos pani dyrektor Skrzypczyk z Komendy Głównej Straży Granicznej.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To wszystko, co pan powiedział, jest bardzo ciekawe. A ponieważ wśród senatorów niewiele jest legislatorów, chciałbym zapytać, czy cały wywód dotyczył dziewiątki i jaka jest konkluzja pana wywodu dotyczącego uwagi nr 9, czy państwo chcą to zmodyfikować, tak jak pan to przedstawił, i czy to się zawiera tylko i wyłącznie w uwadze nr 9.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
PRAWA MIGRACYJNEGO W URZĘDZIE
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
MICHAŁ BŁESZYŃSKI

Tak, ten ostatni wywód na temat daty wejścia w życie dotyczy w całości uwagi nr 9 i konsekwencji, bo pani mecenas zadała pytanie dotyczące tego, czy na skutek ewentualnej zmiany daty wejścia w życie ustawy trzeba by było zmodyfikować również jakieś przepisy przejściowe. Identyfikujemy tutaj właśnie 2 przepisy, art. 16 i art. 17 ust. 1, a w przypadku ich modyfikacji byłaby potrzebna również zmiana brzmienia art. 31 w zakresie daty wejścia w życie z mocą wsteczną od dnia 7 marca. Tak więc ta część dotyczyła uwagi nr 9.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jak rozumiem, mamy sytuację następującą: w odniesieniu do propozycji poprawek nr 1, 3, 4, 5, 7, 8 – bez zastrzeżeń, nr 6 zmodyfikowana, a właściwie jedno z alternatywnych brzmień. Może od razu zapytam. Pani Mecenas, czy tak? Tak. Dobrze. Czyli na zmodyfikowaną szóstkę również jest zgoda.

A na dwójkę państwo się nie zgadzacie?

ZASTĘPCA DYREKTORA ZARZĄDU DO
SPRAW CUDZOZIEMCÓW KOMENDY
GŁÓWNEJ STRAŻY GRANICZNEJ
DOROTA SKRZYPCZYK

Nie i chcielibyśmy się odnieść do argumentacji przedstawionej przez panią legislator. Chcemy,

aby ten przepis został zachowany w formule przez nas zaproponowanej, tylko gwoli wyjaśnienia chcielibyśmy przedstawić okoliczności, które stały za tym, aby sformułować go w ten sposób.

W naszej opinii obecne brzmienie art. 406 ust. 1 pkt 6 jest zbyt kategoryczne i w zasadzie określa permanentny... Aby można było skorzystać z tej podstawy, należałoby stwierdzić permanentny brak możliwości realizacji tej decyzji. Niestety w praktyce wygląda to tak, że organy mają możliwość ustalenia pewnego prawdopodobieństwa, popartego chociażby doświadczeniem w zakresie współpracy z danym państwem albo sytuacją w danym państwie, do którego cudzoziemiec miałby powrócić, że po podjęciu pewnego wysiłku ten powrót mógłby zostać zorganizowany, niemniej jednak to prawdopodobieństwo jest na tyle małe, że pobyt tego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku i te skutki związane z jego pobytem są niewspółmierne do możliwych do przewidzenia efektów. Stąd też proponujemy pozostawienie tego przepisu w zaproponowanym brzmieniu.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Ja na razie co do dwójki nie będę się wypowiadał.

Mam jednak takie pytanie. W tej propozycji poprawki nr 9 państwo zaproponowali taki najkrótszy termin *vacatio legis*, 7 dni od daty. Prawda?

(Dyrektor Departamentu Prawa Migracyjnego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców Michał Błeszyński: Tak.)

Ja mam teraz pytanie do Biura Legislacyjnego, ponieważ z reguły staramy się dawać obywatelom, nawet jeżeli są to cudzoziemcy, pewien czas na przygotowanie się do obowiązywania nowych przepisów. Co się stanie, jeżeli Senat przegłosuje jednak 14 dni zamiast tych 7 w tej zmodyfikowanej poprawce? Jeżeli zostanie... Rozumiem, że jest zgoda strony rządowej, i mogę się domyślać, że w Sejmie ta zgoda zostanie podtrzymana i te poprawki Biura Legislacyjnego zostaną przyjęte. Co się stanie, jeżeli poprawka nr 9, tak zmodyfikowana, bo widzę, że pani mecenas się zgadza... zaraz zobaczymy, nie wiem, czy się zgodzi, czy nie, ale gdyby się zgodziła... Co by było, gdybym ja zaproponował jednak 14 dni,

to by przeszło, a później w głosowaniu w Sejmie Sejm całą tę poprawkę by odrzucił ze względu na to, że zaproponowaliśmy 14 dni?

Najpierw bardzo proszę, Pani Mecenasa, co do poprawki nr 9, tak jak została ona zaproponowana przez stronę rządową.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Panie Przewodniczący, jeżeli chodzi o kwestie natury prawnej, powiem tak. Oczywiście 14-dniowe *vacatio legis* jest okresem *vacatio legis* standardowym, uznawanym za podstawowy termin wejścia ustawy w życie. Należy jednak pamiętać też o tym, że ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych dopuszcza skracanie tych terminów, w uzasadnionych okolicznościach możliwe jest skrócenie okresu 14-dniowego i ustalenie innej, krótszej *vacatio legis*. Czy ta 7-dniowa *vacatio legis* jest w tym momencie adekwatna? Trudno jest mi się w tym momencie wypowiadać. To jest bardziej pytanie do przedstawicieli rządu, jako że oni bezpośrednio byli zaangażowani w tworzenie tych przepisów. Na pytanie, czy to jest termin wystarczający na wejście w życie wszystkich tych regulacji, nie jestem w stanie odpowiedzieć, ale oczywiście możliwe jest skrócenie 14-dniowej *vacatio legis*.

Opcja, w której Sejm odrzuca poprawkę ze względu na krótsze *vacatio legis*, ewentualnie dłuższe *vacatio legis*, bo o to pan przewodniczący pytał... Przyznam, że powstałby wtedy bardzo duży bałagan, bo to oznaczałoby, że przepisy kompetencyjne *de facto* wchodzi w życie z mocą wsteczną. Niezależnie od tego nie jestem w stanie przewidzieć, jak parlament zachowa się w tej kwestii.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

A jeśli chodzi o meritum, bez mojego pomysłu 14 dni? Czy pani mecenasa te modyfikacje dotyczące dziewiątki przyjmuje?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska*: Czy pyta pan teraz, Panie Przewodniczący, o te sugestie

dotyczące przepisów przejściowych, czy o sam termin wejścia w życie?)

Pani mecenasa zaproponowała brzmienie dziewiątki. Na to rząd mówi, że tak, ale...

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska*: Panie Przewodniczący, to ja wejść panu w słowo.)

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Ja zaproponowałam, aby termin wejścia w życie ustawy, który był powiązany z wydaniem określonej decyzji, które to wydarzenie stało się już faktem, wiemy, jaka jest data uruchomienia Systemu Informacyjnego Schengen, ta decyzja została wydana... Ze względu na to, że ta decyzja została wydana, zaproponowałam wpisanie już konkretnej daty, przy czym nie może być to data 7 marca z powodów konstytucyjnych, w ten sposób naruszylibyśmy konstytucyjny tryb stanowienia prawa. Stąd też należy poszukać takiego terminu, który z jednej strony zapewni wejście tych przepisów w życie z zachowaniem reguł konstytucyjnych, a z drugiej strony pozwoli na stosunkowo szybkie ich stosowanie. Nie wiem, jak jest w odniesieniu do tych przepisów kompetencyjnych, czy ten termin 7-dniowy byłby dobry. Ale to już jest bardziej pytanie do...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ale proszę zapomnieć o moich 14 dniach, proszę niejako wyjąć przed nawias moje 14 dni. Co pani myśli o propozycji rządowej bez moich 14 dni?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska*: Żeby to było 7 dni, tak?)

No nie tylko. Ja zrozumiałem trochę inaczej ten wywód – chyba że ja się mylę – z tego, co mówił pan mecenasa, zrozumiałem, że ta zmiana w stosunku do dziewiątki jest troszeczkę szersza.

(*Dyrektor Departamentu Prawa Migracyjnego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców Michał Błęszyński*: Jeżeli można?)

Można, tylko proszę włączyć mikrofon.

Wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej (213.)
oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji (233.)

DYREKTOR DEPARTAMENTU
PRAWA MIGRACYJNEGO W URZĘDZIE
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
MICHAŁ BŁESZYŃSKI

Tak, już jest włączony.

Ponieważ w opinii pani mecenas nie zaproponowała konkretnej daty wejścia w życie ani terminu, my tutaj, chcąc jakoś dookreślić, jaki termin mógłby być adekwatny, proponujemy właśnie 7 dni. A dalszą konsekwencją – to odpowiedź na pytanie pani mecenas o przepisy przejściowe – byłyby dodatkowa propozycja zmian w art. 16 i 17 ust. 1.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

O to właśnie pytałem.
Bardzo proszę.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Przepraszam, w takim razie nie zrozumiałam pytania pana przewodniczącego.

Ja rozumiem, że po prostu jest taka potrzeba, żeby część przepisów weszła w życie z mocą wsteczną, bo de facto to się sprowadza do tego, że 2 przepisy przejściowe wejdą w życie z mocą wsteczną. Ja rozumiem, że jest taka potrzeba, a jest taka możliwość i co do tego nie zgłaszam zastrzeżeń.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Okej. Tylko o to mi chodziło.

Czy mamy tę poprawkę tak sformułowaną, że moglibyśmy nad nią głosować w wersji, że tak powiem, wspólnej Biura Legislacyjnego i rządu?
(Wypowiedź poza mikrofonem)

To ja mam prośbę. W tej chwili ja się wycofuję z tych 14 dni, bo rozumiem, że jest to powiązane z wypełnieniem naszych zobowiązań międzynarodowych. W związku z tym zostawiam... Po prostu nie będę składał takiej poprawki.

Bardzo bym prosił o doprecyzowanie poprawki nr 9 tak, żebyśmy mogli nad nią zagłosować.
Czy pani mecenas chciałaby coś jeszcze dodać?
Bardzo proszę.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Tak. Ja znowu wejdę panu przewodniczącemu w słowo.

Otóż formalnie musiałyby to być 4 poprawki, dlatego że musiałyby być oddzielna poprawka do art. 16, która zmienia termin wejścia w życie tych przepisów, właściwie wskazuje termin wejścia w życie...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, ja to rozumiem. Teraz otworzę dyskusję, a bardzo bym prosił o doprecyzowanie tych 4 poprawek, o których mówi pani mecenas, tak abyśmy mogli je przegłosować i mieli z tym spokój.

Jest taka możliwość?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Tak. Oczywiście.)

Dziękuję bardzo.

Gdyby pani mecenas co do propozycji poprawki nr 2... Bo strona rządowa nie jest zbyt szczęśliwa, jeśli chodzi o propozycję poprawki nr 2. Chciałbym prosić o parę słów.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Szanowni Państwo, ja rozumiem intencję, rozumiem, że chodzi o złagodzenie pewnego rygoryzmu stosowania tego przepisu, tyle że ja odniosłam się do kwestii językowej, do tego, czy nie można tego w żaden inny sposób zapisać. Wspomniała pani o prawdopodobieństwie. Może w tym kierunku należałoby pójść z tymi rozwiązaniami? Pytam o to, ponieważ rozsądne perspektywy moje a rozsądne perspektywy np. pana dyrektora to mogą być zupełnie inne

perspektywy. Dlatego też sugerowałabym zmianę, po prostu ze względów językowych.

Ale możemy się umówić, Panie Przewodniczący, że ewentualnie taka propozycja poprawki zostanie przygotowana na posiedzenie plenarne.

(Przewodniczący Aleksander Pociąg: Na posiedzenie?)

Tak, że na posiedzenie plenarne ewentualnie przygotujemy taką propozycję poprawki, chyba że państwo już mają jakąś gotową odpowiedź.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dobrze.

To w takim razie zawieszam... Na razie nie będę jej przejmował i rozumiem, że państwo to doprecyzujecie pomiędzy biurem a...

Proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA ZARZĄDU
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW KOMENDY
GŁÓWNA STRAŻY GRANICZNEJ
DOROTA SKRZYPCZYK

Tak, doprecyzujemy i na posiedzenie przygotujemy stosowne finalne brzmienie tego przepisu.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo się cieszę.

A jeżeli chodzi o rozwinięcie dziewiątki w 4 poprawki, to zdążycie to państwo zrobić teraz, czy też czekamy? Bo rozumiem, że jest konsensus. W każdym razie to też możemy zawiesić. Skoro już musimy poczekać z dwójką, to i zmienioną dziewiątkę możemy zgłosić na plenarę.

Proszę.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Ja myślę, że jesteśmy gotowi, jeżeli chodzi o termin wejścia w życie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jeżeli jesteście państwo gotowi, to cała przyjemność po mojej stronie. Dobrze. Dziękuję bardzo.

W tej chwili mam... Przepraszam bardzo, mam zgłoszenie pana senatora Komorowskiego. Panie Senatorze, jeszcze chwila, ponieważ...

(Senator Marek Komorowski: Dobrze.)

Tak, chwileczkę.

(Senator Halina Bieda: Ja też się zgłaszałam.)

Proszę? A, pani senator Bieda. Tak?

(Senator Halina Bieda: Ja też bym chciała...)

Dobrze, ale na chwilę przepraszam państwa senatorów, bo mamy zdalne zgłoszenie przedstawiciela Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Czy pani Jagna Krotoska chce zabrać głos?

(Starsza Radczyni w Zespole do spraw Równego Traktowania w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jagna Krotoska: Tak. Dziękuję bardzo.)

Bardzo proszę.

STARSZA RADCZYNI W ZESPOLE
DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA
W BIURZE RZECZNIKA PRAW
OBYWATELSKICH
JAGNA KROTOSKA

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Ja chciałabym krótko przedstawić część uwag rzecznika praw obywatelskich, wcześniej już przedstawionych w wystąpieniu do pani marszałek Sejmu Elżbiety Witek, jeszcze na etapie procedowania obecnie rozpatrywanego w komisji projektu w Sejmie. Jednak wątpliwości te pozostają aktualne, dlatego też rzecznik zwrócił się do szanownego pana marszałka z kolejnym wystąpieniem oraz do Wysokiej Komisji z prośbą o uwzględnienie wątpliwości już wcześniej wskazanych w wystąpieniu do marszałek Sejmu.

Na dzisiejszym posiedzeniu przedstawię tylko część uwag zaprezentowanych w wystąpieniach rzecznika i dotyczących rozwiązań przewidzianych w projekcie, te, które w ocenie rzecznika mogą mieć szczególnie negatywny wpływ na prawa cudzoziemców znajdujących się pod jurysdykcją Polski.

Jako pierwsze rozwiązanie, co do którego rzecznik ma wątpliwości, należy wskazać

przeniesienie kompetencji szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na komendanta głównego Straży Granicznej jako organ wyższego stopnia. Ta zmiana dotyczy niektórych postępowań z zakresu pobytu cudzoziemców na terytorium RP. To są postępowania dotyczące zobowiązania cudzoziemca do powrotu, udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych i udzielenia zgody na pobyt tolerowany, zmiana ta dotyczy także innych postępowań.

W ocenie rzecznika wprowadzana zmiana może znacząco zwiększyć ryzyko ograniczenia niezależności organów rozpatrujących tę samą sprawę w 2 instancjach. Jest to spowodowane z jednej strony podległością służbową wszystkich funkcjonariuszy Straży Granicznej wobec komendanta głównego Straży Granicznej oraz rolę, jaką pełni Straż Graniczna. Zgodnie z ustawą o Straży Granicznej, zgodnie z jej art. 1 ust. 1 rolę tej formacji jest ochrona granicy państwowej, kontrola ruchu granicznego oraz zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej emigracji. Zdefiniowany w ten sposób zakres obowiązków rodzi wątpliwości co właściwego wyważenia przez organy Straży Granicznej, po pierwsze, interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa państwa i ochrony granic, a po drugie, interesów strony postępowania, a przede wszystkim poszanowania jej praw i wolności. Dlatego też w ocenie rzecznika ze względu na charakter ustawowo określonej roli Straży Granicznej szczególnie pożądanym rozwiązaniem jest umożliwienie rozpatrzenia środków odwoławczych od decyzji uwzględnionych w projekcie ustawy przez organ zewnętrzny w stosunku do Straży Granicznej.

Kolejnym rozwiązaniem, na które chciałabym zwrócić uwagę Wysokiej Komisji, jest wprowadzenie do ustawy o cudzoziemcach nowego rodzaju instrumentu prawnego w postaci wydawania przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca. Decyzja ta ma zostać ustanowiona poprzez dodanie art. 440a w ustawie o cudzoziemcach, to jest art. 1 pkt 60 projektu. Zgodnie z tym przepisem decyzję o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen wydaje się, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. To jest pierwsza przesłanka. Kolejną przesłanką jest to, że cudzoziemiec, w stosunku do którego wydaje się tę decyzję, został skazany w Rzeczypospolitej

Polskiej lub w innym państwie obszaru Schengen prawomocnym wyrokiem za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej 1 roku lub cudzoziemiec ten podjął działania w celu uzyskania uprawnienia do wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa obszaru Schengen z obejściem przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na te terytoria lub pobytu na nich, w tym prawa Unii Europejskiej.

Największe wątpliwości rzecznika w zakresie projektowanego przepisu budzi uznanie wydanej przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji za ostateczną, czyli taką, od której nie przysługuje odwołanie do organu drugiej instancji. W przekonaniu rzecznika praw obywatelskich zobowiązanie szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do uwzględnienia przy wydawaniu takiej decyzji sytuacji osobistej cudzoziemca oraz skutków, jakie może mieć dla niego ta decyzja, nie uzasadnia odebrania stronie prawa do wniesienia odwołania oraz odstąpienia od stosowania w procedurze wydania tej decyzji przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Wyłączenie stosowania przepisów postępowania administracyjnego w procedurze wydania tej decyzji pociąga za sobą szereg negatywnych dla strony skutków. Po pierwsze, jest to już wspomniany wcześniej brak możliwości złożenia środka odwoławczego od takiej decyzji, po drugie, jest to także zwolnienie organu prowadzącego postępowanie w sprawie cudzoziemca z obowiązku przestrzegania zasad ogólnych postępowania administracyjnego. Jako takie zasady przykładowo można wskazać zasadę obiektywizmu wyrażoną w art. 7 k.p.a., zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu czy obowiązek organu do zebrania materiału dowodowego w sposób wyczerpujący i do rozpatrzenia go w sposób całościowy.

Proponowana zmiana stoi również w sprzeczności z art. 24 ust. 4 rozporządzenia nr 2018/1861, które to ustawa zmieniająca ma implementować. Rozporządzenie to stanowi, że osoby, w odniesieniu do których wydano decyzję o odmowie wjazdu i pobytu, mają prawo do odwołania się od takiej decyzji. Projektowane przepisy ustawy zmieniającej są także niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia. Przepisy tego rozporządzenia określają warunki wydawania decyzji o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca. Jak wskazuje rozporządzenie, decyzję o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca wydaje się

w przypadku, gdy państwo członkowskie stwierdziło, parafrazując, że obecność cudzoziemca na jego terytorium stanowi zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego lub bezpieczeństwa narodowego. Z kolei w ust. 2 tego artykułu rozporządzenia zostało doprecyzowane, że taka sytuacja zagrożenia dla bezpieczeństwa ma miejsce, gdy obywatel państwa trzeciego został skazany za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności wynoszącą co najmniej rok lub istnieją poważne podstawy, by sądzić, że obywatel państwa trzeciego popełnił poważne przestępstwo, lub obywatel państwa trzeciego obszedł lub usiłował obejść przepisy prawa Unii lub prawa krajowego dotyczące wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich.

Przepisy rozporządzenia łącznie rozpatrują przesłanki zagrożenia bezpieczeństwa publicznego oraz cech cudzoziemca, czyli jego skazania prawomocnym wyrokiem czy popełnienia poważnego przestępstwa, czy też obejścia przez niego przepisów w celu wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich. Z kolei treść proponowanego w ustawie zmieniającej art. 440a wskazuje na to, że względy obronności lub bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Szanowna Pani, bardzo przepraszam. Ja zawsze bardzo szanuję wystąpienia przedstawicieli rzecznika praw człowieka, zawsze bardzo nam to pomaga, ale bardzo bym prosił, żeby pani nie wchodziła w takie detale. Chciałbym, aby pani przedstawiła 3, 4 najważniejsze zagadnienia...

**STARSZA RADCZYNI W ZESPOLE
DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA
W BIURZE RZECZNIKA PRAW
OBYWATELSKICH
JAGNA KROTOSKA**

Oczywiście, już zbliżam się do końca.

Ten wątek właściwie już zakończyłam. Chodzi o to, że w tym przypadku w sytuacji wydawania decyzji o odmowie wjazdu i pobytu może dojść do tego, że zostanie ona wydana na podstawie innej niż ta wskazana w rozporządzeniu nr 2018/1861, co byłoby z tym rozporządzeniem niezgodne.

Teraz już krócej, tylko zaznaczę kolejną kwestię, która budzi wątpliwości rzecznika praw obywatelskich. Jest to nakaz przebywania cudzoziemca w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, to jest pkt 71 art. 1 projektu. Tutaj wątpliwości rzecznika budzi przede wszystkim to, że osoba, której odmówiono wjazdu, może zostać umieszczona w określonym pomieszczeniu nawet na okres do 7 dni, co jest pozbawieniem wolności w myśl europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a o nakazie przebywania cudzoziemca w określonym pomieszczeniu decyzję podejmuje komendant placówki Straży Granicznej, a nie sąd, który co do zasady powinien orzekać w kwestii pozbawienia wolności. Nie wskazano także kryteriów, jakimi ma się kierować komendant placówki Straży Granicznej przy podejmowaniu takich decyzji, a to rodzi ryzyko arbitralności organu w stosowaniu detencji.

I już ostatnia uwaga, którą rzecznik praw obywatelskich przedstawił w wystąpieniu, a którą chciałabym państwu przybliżyć. Otóż planowane jest uchycenie obecnie obowiązującego art. 331 ustawy o cudzoziemcach, to jest art. 1 pkt 38 projektu. Przepis ten umożliwia zawieszenie wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku, gdy cudzoziemiec złożył skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzję o zobowiązaniu do powrotu wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania. Uniemożliwienie zawieszenia wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu w ocenie rzecznika narusza prawo strony do wniesienia skutecznego środka odwoławczego.

Bardzo państwu dziękuję. Mam nadzieję, że Wysoka Komisja weźmie te uwagi pod rozwagę. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Za chwilę głos panu Tadeuszowi Kołodziejowi z Fundacji „Ocalenie”, tylko bardzo bym prosił – ponieważ wiem, że duża część uwag będzie się pokrywała z tym, co postuluje rzecznik praw obywatelskich, a są również przedstawiciele Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka – o zwięzłą wypowiedź. A ja po tej wypowiedzi będę prosił o zwięzłą odpowiedź strony rządowej, bo jednak niektóre

zarzuty brzmią dosyć poważnie, a też byśmy nie chcieli, aby te rozwiązania, które wprowadzamy, gdzieś tam kłóciły się z podpisanymi przez Rzeczpospolitą umowami i konwencjami.

Bardzo proszę, jeszcze raz proszę o zwiększenie, pan Tadeusz Kołodziej, Fundacja „Ocalenie”. Bardzo proszę.

**PRZEDSTAWICIEL FUNDACJI „OCALENIE”
TADEUSZ KOŁODZIEJ**

Dzień dobry.

Szanowni Państwo, ja w związku z tym postaram się mówić możliwie krótko. Chciałbym skoncentrować się właściwie na jednym artykule tej nowelizacji, na art. 1 pkt 38 oraz pkt 36. W skrócie chodzi o to, że w dzisiejszym stanie prawnym, w ramach dzisiejszych przepisów procedura powrotowa, zobowiązująca do powrotu czy też, jak to nazywamy, deportacyjna pozwala na weryfikowanie decyzji organu pierwszej instancji. Można powiedzieć, że taka weryfikacja jest dwupoziomowa, czyli w pierwszej instancji organ Straży Granicznej wydaje decyzję zobowiązującą do powrotu, potem następuje weryfikacja takiej decyzji przez odwołanie do szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a następnie przysługuje skarga do sądu administracyjnego, do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Tak jak widzimy, tak naprawdę do momentu wydania wyroku przez wojewódzki sąd administracyjny cudzoziemiec może co do zasady znajdować się w Polsce, oczywiście o ile złoży wniosek o zawieszenie wykonania decyzji do sądu administracyjnego. To pozwala na dogłębną weryfikację decyzji podjętej przez organ pierwszej instancji.

Tymczasem proponowane zmiany przewidują, po pierwsze, uchylenie art. 331 ustawy o cudzoziemcach. Dlaczego jest to tak istotne? Dlatego że w tym momencie tak naprawdę weryfikacja decyzji przez sąd administracyjny przestanie mieć... *(Zakłócenia w trakcie wypowiedzi)*

Dlaczego? Dlatego że...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Mam do pana prośbę. Przepraszam, mam prośbę...

(Przedstawiciel Fundacji „Ocalenie” Tadeusz Kołodziej: ...Administracyjny będzie zajmował się...)

Czy pan mnie słyszy? Przepraszam, czy pan mnie słyszy?

(Przedstawiciel Fundacji „Ocalenie” Tadeusz Kołodziej: ...Tą sprawą i będzie możliwość skarżenia decyzji... Tak, tak, słyszę.)

Mam prośbę, aby pan wyłączył kamerę, ponieważ ostatnie 3 zdania dotarły do nas poszatowane. Niech pan wyłączy kamerę, wtedy może będzie lepszy dźwięk.

(Przedstawiciel Fundacji „Ocalenie” Tadeusz Kołodziej: Rozumiem. Mam nadzieję, że teraz jest trochę lepiej.)

Teraz jest okej.

Bardzo proszę.

**PRZEDSTAWICIEL FUNDACJI „OCALENIE”
TADEUSZ KOŁODZIEJ**

W obecnym stanie prawnym istnieje możliwość zaskarżenia tej decyzji do wojewódzkiego sądu administracyjnego, co pozwala na jej zreweryfikowanie. Jeżeli zostanie wprowadzony art. 1 pkt 38 tej nowelizacji, przez co zostanie uchylony art. 331 ustawy o cudzoziemcach, to taka decyzja zostanie wykonana bez względu na to, co później sąd administracyjny zawyrokuje. Co z tego dla cudzoziemca, który np. może obawiać się o swoje życie po powrocie do kraju pochodzenia, że sąd administracyjny w Polsce przyzna mu rację, jeżeli ten cudzoziemiec będzie już fizycznie w kraju pochodzenia? Jest to absurdalna sytuacja. W mojej opinii i w opinii osób, z którymi współpracuję, osób, które zajmują się w szerokim rozumieniu prawami człowieka, jest to jawne naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, ogranicza to prawo cudzoziemca do sprawiedliwego rozpatrzenia jego sprawy przez właściwy i niezależny i bezstronny sąd. W związku z tym jest to bardzo alarmujące.

Jest to jeszcze bardziej alarmujące, gdy spojrzymy na pkt 36 art. 1 nowelizacji. Nie dość, że – jak już wspominałem – cudzoziemiec będzie tak naprawdę pozbawiony prawa do sądu, to jeszcze będzie tak naprawdę pozbawiony możliwości weryfikacji decyzji administracyjnej przez niezależny organ drugiej instancji. W tym momencie taka weryfikacja następuje po decyzji Straży Granicznej, organu Straży Granicznej przez inny organ, czyli szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców,

a w tej sytuacji obie te decyzje będą zapadać tak naprawdę w tej samej strukturze administracyjnej, czyli decyzja zostanie podjęta przez inny organ Straży Granicznej, inny organ Straży Granicznej będzie rozpatrywał odwołanie od decyzji.

Pracuję, można powiedzieć, już parę lat, w sumie specjalizując się w postępowaniu powrotowym, i muszę powiedzieć, że jeżeli te zmiany zostaną wprowadzone, to tak naprawdę wszelkie prawa, czy to zapewnione przez konstytucję, czy przez wiążące Polskę prawo europejskie, prawa człowieka zostaną podważone. Dla mnie były to gigantyczny krok wstecz, jeżeli chodzi o prawa cudzoziemców do starania się o utrzymanie np. ochrony krajowej, już nie mówię o międzynarodowej, w Polsce. Gdyby ta ustawa w takim kształcie została przyjęta, byłaby to chyba jedna z najbardziej, nie boję się użyć tego słowa, skandalicznych ustaw, jeżeli chodzi o prawa człowieka, prawa cudzoziemca, które w ostatnich latach zostały przegłosowane przez polski parlament. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Tak jak zapowiadałem, będę prosił...

Jest faktem, że ten atak hybrydowy ze strony Białorusi spowodował, że w Polsce mamy trochę inną percepcję. To jedno. Z drugiej strony przyjmowanie uchodźców Ukraińców odbyło się w sposób wręcz wzorowy. Jednak bardzo bym prosił... Bo na forum Rady Europy, gdzie jestem dosyć aktywny, ta krytyka jednak jest. I gdybyśmy teraz, zgodnie z tym, co usłyszeliśmy od przedstawiciela organizacji pozarządowej oraz od rzecznika praw obywatelskich, rzeczywiście weszli w kolizję z naszymi międzynarodowymi zobowiązaniami, to byłoby źle, tak uważam.

Bardzo proszę.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Dziękuję serdecznie.

Panie Przewodniczący, postaram się w bardzo dużym skrócie odpowiedzieć na te pytania i na te zarzuty, próbując je odeprzeć, informując wprost z pełną świadomością, że nie wchodzimy

tutaj w kolizję z żadnym istniejącym, funkcjonującym prawem, prawem europejskim.

Na początku chciałbym się odnieść do pierwszego zarzutu, który dotyczy przeniesienia kompetencji szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na komendanta głównego Straży Granicznej w zakresie drugiej instancji odnośnie do zobowiązań do powrotu. Początek tej drogi do przeniesienia tej kompetencji był już w 2013 r. W 2013 r. w zmianie ustawy o cudzoziemcach wprowadzono przeniesienie kompetencji wojewodów na komendantów placówek i oddziałów Straży Granicznej w pierwszej instancji wówczas jeszcze wydaleń, a po przeniesieniu do komendantów placówek Straży Granicznej i do komendantów oddziałów Straży Granicznej już zobowiązań do powrotu. To był pierwszy krok. Ta ustawa weszła w życie w maju 2014 r. Jej konsekwencją, też planowaną już przez urzędników przez długi czas, bo przez te lata odbywaliśmy szkolenia wspólne z pracownikami Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz funkcjonariuszami Straży Granicznej, przygotowując ich do przejścia tych kompetencji... Jest to konsekwencja tych działań. Tutaj mogę wprost powiedzieć, że funkcjonariusze Straży Granicznej są przygotowani do rozpatrywania tych spraw w drugiej instancji. W związku z tym dopinamy pewien etap jakby tej nielegalnej migracji, którą będzie zajmował się komendant główny Straży Granicznej oraz komendanci placówek i oddziałów Straży Granicznej i legalizowania pobytu cudzoziemców, którym będzie się zajmował szef urzędu i wojewodowie.

Chcę tylko jeszcze podkreślić, że już teraz drugą instancją w stosunku do komendantów oddziałów Straży Granicznej i komendantów placówek Straży Granicznej jest komendant główny Straży Granicznej w takich sprawach jak odmowa wjazdu na granicy, cofnięcie lub unieważnienie wizy krajowej lub wizy Schengen, nałożenie kary administracyjnej na przewoźnika, ustalenie wysokości kosztów związanych z wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. I chcę też zwrócić uwagę, że w innych formacjach, takich jak Policja, też komendant główny jest często drugą instancją wobec swoich funkcjonariuszy, swoich podległych komendantów. To, że jest to jedna formacja, nie ma tu takiego znaczenia, jak podnoszą tu przedmówcy. Są to odrębne organy. Chcę też zwrócić uwagę na to, że szef urzędu też jest organem podległym ministrowi spraw wewnętrznych i administracji, tak

samo jak komendant główny Straży Granicznej. I mogę zapewnić po szkoleniach, które odbywamy wspólnie ze Strażą Graniczną, że te postępowania będą prowadzone prawidłowo, bez naruszania praw człowieka. To jest odniesienie do tego pierwszego, głównego zarzutu.

Drugi zarzut, który dotyczy mnie bezpośrednio jako szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wiąże się z wdrożeniem rozporządzenia nr 2018/1861, zgodnie z którym szef urzędu będzie wydawał decyzję o wpisaniu cudzoziemca do wykazu Systemu Informacyjnego Schengen. Jak tu państwo podnosili, jest to decyzja ostateczna, decyzja, od której nie ma odwołania, decyzja nieuchylalna. W obecnym stanie prawnym szef urzędu podejmuje taką decyzję tylko wewnętrznie, a jej dokonanie jest czynnością materialną techniczną. Tylko wpis do wykazu powoduje, że taki cudzoziemiec nie ma prawa przebywania na terytorium Polski, na terytorium Schengen. Obecnie, wprowadzając to rozporządzenie, podchodzimy do tego w ten sposób, że to będzie decyzja i będzie to decyzja, którą będzie można podważyć, uchylić i będzie to mógł zrobić nawet sąd administracyjny. Ponieważ nie ma wprost przewidzianego odwołania od tej decyzji, a tylko dlatego, że dostarczenie takiej decyzji cudzoziemcowi jest w wielu przypadkach w ogóle niemożliwe, bo taką decyzję wydaje się zaocznie na podstawie informacji, że taki cudzoziemiec stanowi zagrożenie... Taka decyzja jest wydawana przez szefa urzędu i na tej podstawie dokonywany jest wpis do wykazu Systemu Informacyjnego Schengen. Jednak cudzoziemiec ma prawo zwrócenia się z wnioskiem o uchylenie takiej decyzji i w kompetencjach szefa jest to, żeby taki wniosek rozpatrzyć. Na to jest skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego i taki wojewódzki sąd administracyjny może tę decyzję uchylić. A więc nie jest to decyzja, która nie podlega uchyleniu. Czyli jest to liberalizacja prawa wobec cudzoziemców, a nie, tak jak państwo mówili, traktowanie nie po ludzku, że tak powiem.

Kolejny zarzut, który tutaj słyszałem, wiąże się ze zmianą przepisów, która jakoby miałaby doprowadzić do pozbawienia wolności cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Polski, i zmuszenia ich do przebywania przez 7 dni w jakichś pomieszczeniach czy pomieszczeniu. Chcę podkreślić, że dotyczy to polskich portów lotniczych i dotyczy to cudzoziemców, którzy przyjechali na terytorium Polski,

przyjechali nielegalnie i dostali odmowę wjazdu na terytorium Polski. Już teraz, na podstawie obecnych przepisów komendant oddziału, placówki Straży Granicznej może wskazać cudzoziemcowi miejsce jego przebywania i on tam musi przebywać do czasu znalezienia dla niego możliwości transportu. To, co wprowadzamy w tej ustawie, to jest specjalne pomieszczenie, ze specjalnymi udogodnieniami dla cudzoziemców, gdzie oni mają przebywać.

Mam nadzieję, że się odniosłem do tych najważniejszych spraw. Gdyby były pytania, to odpowiem na bieżąco. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Przypominam wszystkim uczestnikom że pozostały nam 24 minuty, bo jest kolejne posiedzenie, tym razem z Komisją Ustawodawczą, więc bardzo bym prosił, żebyśmy teraz przyspieszyli.

Są dwa zgłoszenia ze strony państwa senatorów. Najpierw zgłaszał się pan senator Komorowski.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

**SENATOR
MAREK KOMOROWSKI**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Słuchać mnie? Halo!

(Głos z sali: Słuchać.)

Słuchać. Dobrze. Dziękuję bardzo.

Chciałbym zgłosić do tej ustawy, zresztą wysłałem to już mailem, dwie grupy poprawek. Pierwsza grupa poprawek dotyczy kwestii dokumentów pobytu dzieci, a druga grupa poprawek dotyczy ułatwienia obywatelom Białorusi pobytu na terytorium RP. Te poprawki dotarły już, jak wynika z tego, co wiem, do Biura Legislacyjnego. W zasadzie to tyle miałbym do powiedzenia... One zostały przekazane komisji. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo serdecznie dziękuję panu senatorowi i za poprawki, i za zwięzłość. Tak, zapoznaliśmy się z nimi, znamy je. Dziękujemy bardzo.

Pani senator Bieda. Proszę.

**SENATOR
HALINA BIEDA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Szanowni Państwo!

Zgodnie z tym, co powiedział pan przewodniczący, chciałabym przejąć te poprawki legislacyjne razem z panem przewodniczącym.

Z racji tego, że wiemy, że część poprawek i tak będzie zgłaszana na posiedzeniu plenarnym, to ja, i wiem, że pan przewodniczący też, mam jeszcze inne poprawki, zwłaszcza te związane z wypowiedzią przedstawicielki Rzecznika Praw Obywatelskich i przedstawiciela Fundacji „Ocalenie”. Ja proponuję, żebyśmy zagłosowali nad tym, co mamy przygotowane, a resztę i tak będziemy zgłaszać na posiedzeniu plenarnym. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jasne. Dziękuję, Pani Senator.

Czy senatorowie chcą jeszcze zabrać głos? Nie.

Kiedy poprosiłem o zwięzłość, to poszło to bardzo szybko, więc pozwolę na dosłownie minutową odpowiedź przedstawiciela Fundacji „Ocalenie”. Naprawdę 1 minuta.

Bardzo proszę.

**PRZEDSTAWICIEL FUNDACJI „OCALENIE”
TADEUSZ KOŁODZIEJ**

Tak, oczywiście. Bardzo dziękuję.

Ja chciałbym tylko powiedzieć, że mój przedmówca, szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w żaden sposób nie odniósł się do kwestii decyzji i tak naprawdę możliwości zaskarżenia jej do wojewódzkiego sądu administracyjnego i faktu, że taki cudzoziemiec, wobec którego została wydana decyzja... Ta decyzja może zostać wykonana bez względu na to, co później sąd wojewódzki wyrokuję w jego sprawie. Do tej sprawy szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w żaden sposób się nie odniósł. Nie odniósł się z prostej przyczyny: w żaden sposób nie można obronić tego stanowiska. Sytuacja jest jednoznaczna: pozbawia się tu

sąd kompetencji i możliwości sprawdzenia przez niego takiej decyzji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy... Też 1 minuta. Bardzo proszę.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Nie odniosłem się, Panie Przewodniczący, ponieważ powiedziałem tylko o tych najważniejszych dla mnie sprawach. Teraz poproszę przedstawicielkę Straży Granicznej o szybkie odniesienie się do tej sprawy, o której wspominał pan z Fundacji „Ocalenie”.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Oczywiście. Tylko bardzo proszę o pilnowanie czasu.

**ZASTĘPCA DYREKTORA ZARZĄDU
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
W KOMENDZIE GŁÓWNEJ
STRAŻY GRANICZNEJ
DOROTA SKRZYPCZYK**

Oczywiście.

Szanowni Państwo!

Odnosząc się bezpośrednio do uwagi pana będącego przedstawicielem organizacji pozarządowej, chciałabym zwrócić uwagę, że proponowana zmiana jest w pełni zgodna z dyrektywą powrotową, która wprost wskazuje i wymaga, by zagwarantować cudzoziemcowi dostęp do skutecznych środków odwoławczych celem zaskarżenia decyzji powrotowej. To dotyczy tego, aby ta decyzja mogła być rozpatrzona w całości dwukrotnie przez właściwy organ sądowy lub administracyjny. I ta formuła jest jak najbardziej zachowana. Ponadto należy zwrócić uwagę, że jeżeli ta decyzja zostanie zaskarżona do sądu, to sąd w pełnym zakresie ma możliwość zgodnie

z art. 61 p.p.s wstrzymać realizację takiej decyzji. Jeżeli takie rozstrzygnięcie zapadnie, to ta decyzja nie będzie podlegała wykonaniu. Rozstrzygnięcia w tym zakresie wymagają indywidualnego odniesienia się do sprawy poprzez rzetelną ocenę zasadności wstrzymania, ponieważ to wstrzymanie wykonania decyzji stanowi wyłom w ogólnej zasadzie wykonalności decyzji ostatecznych i powinno być stosowane jako środek niezbędny.

Podsumowując, powiem, że dyrektywa powrotowa nr 115 z 2008 r., o której wspominałam, w żadnym momencie nie przewiduje obligatoryjnego stosowania środka przewidzianego w art. 331. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję za tę wypowiedź.
Zamykam dyskusję.

Szanowni Państwo, gdybym się pomylił, to proszę o interwencję, ale wydaje mi się, że jeżeli chodzi o zgłoszone poprawki Biura Legislacyjnego, to strona rządowa wyraziła zgodę na poprawki nr 1, 3, 4, 5, 6 zmodyfikowaną, 7, 8. Bardzo bym prosił o wypowiedź strony rządowej, żeby również senatorowie pracujący zdalnie to usłyszeli.

SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER

Tak, potwierdzam, Panie Przewodniczący.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Żeby zaoszczędzić czasu, zarządę głosowanie nad tymi poprawkami blokiem. I teraz znowu: czy ktoś z państwa senatorów jest przeciwny tej koncepcji? Nie słyszę.

Poddaję pod głosowanie poprawki 1, 3, 4, 5, 6 zmodyfikowaną, 7, 8.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę, czy mamy głosy kolegów, koleżanek pracujących zdalnie?

(Głos z sali: Zamykamy?)

Zamykamy. Tak.

18 głosów, wszyscy senatorowie byli za.

Przypominam, że poprawka nr 2 będzie dopracowywana pomiędzy stroną rządową a naszym Biurem Legislacyjnym.

Teraz bardzo bym prosił Biuro Legislacyjne... Rozumiem, że poprawka nr 9 została rozbita... Tak? Nie.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Uwaga zawarta w punkcie nr 9 zmierza do tego, żeby w art. 31 we wprowadzeniu do wyliczenia wprowadzić konkretny termin wejścia w życie ustawy. Sugerowałabym termin czternastodniowy, biorąc pod uwagę rozległość tych zmian i to, że one dotyczą zmian kompetencyjnych. A więc taki bezpieczny czternastodniowy termin byłby stosowny.

Jednocześnie, niezależnie od tej poprawki do art. 31, do wprowadzenia do wyliczenia, są 3 poprawki. Pierwsza w art. 16, gdzie wyrazy „od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Zaraz, zaraz. Informacja dla kolegów pracujących zdalnie. Poprawka nr 9 – jest zgoda strony rządowej, ale na 7 dni. Zdaje się, że nie ma na 14.

SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER

Jest, Panie Przewodniczący. Zgadzamy się.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jest. Dziękuję serdecznie. To w taki sposób. Czyli strona rządowa zgadza się na 14 dni. Dziękuję serdecznie za to zdanie.

Teraz będzie następna poprawka, nr 10. Proszę.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Poprawka do art. 16, gdzie wyrazy „od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy” zastąpilibyśmy wyrazami „od dnia 7 marca 2023 r.”. Poprawka do art. 17 ust. 1, któremu sugerowaliśmy nadać nowe brzmienie, również sprowadza się do zastąpienia wyrazów „od dnia wejścia w życie ustawy” datą 7 marca 2023 r. Jeśli pan przewodniczący sobie życzy, to ja odczytam, jak by brzmiał ten przepis. Tak? Odczytać?

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: Proszę.)

„W przypadku wydania przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w okresie od dnia 7 marca 2023 r. decyzji o utrzymaniu w mocy w całości lub części decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, Komendant Główny Straży Granicznej umieszcza dane cudzoziemca w systemie informacyjnym Schengen dla celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860.”. To by była poprawka do art. 17. Oba te przepisy ze względu na to, że wprowadzają datę 7 marca 2023 r. powinny wchodzić w życie z mocą wsteczną, co by znaczyło, że w art. 31 konieczne byłoby dodanie pktu 4... Przepraszam, chyba nie 4, a 5...

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: To jest cały czas poprawka nr 10?)

Tak.

To byłby pkt 5, który brzmiałby w taki sposób: art. 16 i art. 17, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 7 marca 2023 r.

Nad tymi 3 poprawkami należy głosować łącznie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Nad trzema.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Tak.)

Czyli to będzie 9, 10 i 11.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Tak. Niezależnie od daty wejścia w życie ustawy.)
Bardzo proszę, strona rządowa.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Co do istoty to się zgadzamy, tylko teraz mamy problem z 14 dniami. Ten termin występuje też w innym artykule. Jeszcze to uwzględniamy, ale co do istoty to już jest zgoda.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Panie Dyrektorze...

**DYREKTOR DEPARTAMENTU PRAWA
MIGRACYJNEGO W URZĘDZIE
DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
MICHAŁ BŁESZYŃSKI**

Przepraszam, ale w tej sytuacji bezprzedmiotowy będzie pkt 2, który też wprowadza termin czternastodniowy.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Zgadza się, tak. Tak, to prawda.)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo dziękujemy za tę uwagę.

Pani Mecenasa... Tak, tak, czyli po tej poprawce, jak rozumiem... Tylko bardzo bym prosił, żeby strona rządowa mówiła do mikrofonu.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Tak, zgadzamy się na te poprawki.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Zgadamy się.

Czyli co do poprawek nr 9, 10, 11 w tym brzmieniu, które przed chwilą usłyszeliśmy, jest zgoda strony rządowej.

Wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej (213.)
oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji (233.)

(Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców Jarosław Szajner: Tak jest, jest zgoda.)

To ja w takim razie również te 3 poprawki poddam pod głosowanie razem, jeżeli nie usłyszę, że jest sprzeciw. Nie ma sprzeciwu.

Głosujemy.

Przypominam, że strona rządowa wyraziła zgodę na te poprawki.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Zamykamy. Tak, oczywiście.

Głosowało 18 senatorów, wszyscy byli za.

Teraz poprawki...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, nie. Te 3 poprawki również były przejęte przeze mnie i przez panią senator Biedę, tak jak wcześniej mówiłem.

Teraz chyba przejdziemy do poprawek pana senatora Komorowskiego.

Bardzo proszę, Pani Mecenass.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Jeszcze tylko, Panie Przewodniczący... Przegłosowaliśmy te poprawki, które dotyczą przesunięcia terminu wejścia w życie ustawy z mocą wsteczną, ale musimy jeszcze zagłosować nad samą poprawką, która dotyczy terminu wejścia w życie tej ustawy. Dziękuję bardzo za tę uwagę. Rzeczywiście nie zwróciłam na to uwagi. Jeżeli wprowadzamy czternastodniowy termin wejścia w życie całej ustawy, to musimy skreślić pkt 2, czyli te zmiany, które teraz, obecnie w tej ustawie wprowadzane są w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy. A więc poprawka polegałaby na tym, że to będzie brzmienie, które sugerujemy, tj. że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, plus skreślenie pktu 2. I to by była poprawka dotycząca terminu wejścia w życie całej ustawy.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

I to będzie poprawka nr 12.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Prawdopodobnie tak.)

Rząd.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Tak, popieramy.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jak najbardziej, bo była to uwaga, która wpłynęła od państwa.

Dobrze.

Głosujemy nad tą ostatnią poprawką. Rząd jest za.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Za chwilę zamkniemy... Możemy zamykać? Spłynęły do nas głosy?

(Głos z sali: Możemy.)

Możemy.

Zamykam głosowanie.

(Głos z sali: 18 głosów za, jednogłośnie.)

Wszyscy senatorowie byli za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

I teraz poprawki pana senatora Komorowskiego.

Czy Biuro Legislacyjne ma jakieś uwagi do tych poprawek?

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA**

Ja mam tylko uwagę zasadniczą: obie te grupy poprawek wykraczają poza materię ustawy.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jest uwaga Biura Legislacyjnego, że to wykracza poza materię.

Rząd.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
BARTOSZ GRODECKI

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o pierwszą poprawkę zgłoszoną przez pana senatora Komorowskiego, to dotyczy ona ustawy o cudzoziemcach, która jest procedowana obecnie, chociaż nie wiąże się ona z przedmiotem tych zmian, o których rozmawialiśmy przez ostatnią godzinę. Jest to pokłosie... To jest taka próba uregulowania pewnej kwestii i wyjścia naprzeciw społeczności białoruskiej, która tak na dobrą sprawę od połowy stycznia, od momentu przyjęcia przez reżim w Mińsku dekretu dotyczącego właściwie autorytarnych możliwości pozbawienia obywateli Białorusi obywatelstwa białoruskiego... Po rozmowach ze środowiskiem związanym ze Światłą Cichanouską chcieliśmy wyjść tej społeczności naprzeciw dwoma zmianami. W Polsce jest możliwość wydawania dokumentu podróży dla cudzoziemca. Taki dokument mam przed sobą, jeżeli państwo będziecie chcieli go obejrzeć; oczywiście ci z państwa, którzy jesteście na sali. To jest dokument wydawany na rok przez polskie organy. Chcemy, aby taki dokument był wydawany obywatelom Białorusi za darmo, oraz chcemy rozszerzyć wydawanie tego dokumentu na wszystkie tytuły pobytowe, którymi legitymują się obywatele Białorusi. Ta zmiana pozwoliłaby wyjść naprzeciw tym osobom, które mają nowonarodzone dzieci na terytorium Polski, a uciekły z terytorium Białorusi, albo tym, które zagubiły paszport lub też ten paszport im wygasł. Obecnie sytuacja wygląda tak, że w białoruskim konsulacie w Warszawie te osoby, np. w przypadku zagubienia dokumentu, dostają zaświadczenie umożliwiające powrót na Białoruś i wyrobienie dokumentu paszportowego. Ale część tych osób nie jest do końca pewna, czy będzie miała możliwość powrotu z tej Białorusi, stąd też taka nasza propozycja. Oczywiście wychodząc naprzeciw pewnym pytaniom, które mogą się pojawić... Czemu nie wcześniej? Dlatego że ta sytuacja obiektywnie nastąpiła w styczniu, więc musielibyśmy wychodzić z taką poprawką w zupełnie innym trybie i rozpoczynać cały proces legislacyjny, a tu, nie ukrywam, zależy nam na czasie.

Tak samo jest z poprawką drugą. Wiem, że ona była zgłoszona niedawno. Ona dotyczy dokumentów elektronicznych no i zupełnie innej ustawy, ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Te elektroniczne dokumenty, które uprawniają uchodźców z Ukrainy do legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej... Chodzi o wydawanie tych dokumentów dzieciom.

A więc mając pełną świadomość, że te poprawki wychodzą poza materię ustawy, zostawiamy w rękach organów ustawodawczych taką prośbę, aby się nad tym pochylić z uwagi na wyjątkową sytuację, w jakiej jesteśmy od roku, jeśli chodzi o Ukrainę, i od ponad 2 lat, jeśli chodzi o Białoruś, i decyzję co do tego. Bardzo dziękuję.

(*Senator Halina Bieda: Panie Przewodniczący, czy ja mogę mieć wniosek?*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Ależ oczywiście, Pani Senator. Bardzo proszę.

SENATOR
HALINA BIEDA

Dziękuję.

Ja mam taką sugestię. Może z uwagi na rzeczywiście skomplikowaną materię pan senator Komorowski nie składałby tego teraz i mielibyśmy czas do wtorku, żeby podjąć decyzję. Bo skoro i tak będzie posiedzenie komisji, to... Zawsze możemy to złożyć po posiedzeniu plenarnym, żeby nie podejmować tej decyzji teraz.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pani Senator, pan senator Komorowski, gdyby się zdecydował to wycofać, mógłby najpóźniej... Tylko na plenarce.

SENATOR
HALINA BIEDA

Właśnie tak, na plenarce. Ale mielibyśmy czas do wtorku, żeby to jeszcze przedyskutować i z panią mecenas, i między sobą.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Rozumiem uwagę pani senator w ten sposób. Ponieważ rzeczywiście będziemy jednak składali jakieś poprawki dodatkowo na posiedzeniu plenarnym, to apel pani senator do senatora Komorowskiego jest taki, żeby wstrzymał się teraz ze złożeniem tych poprawek i żeby złożył je na posiedzeniu plenarnym. Ja się na ten temat w żaden sposób nie wypowiem, to jest suwerenna decyzja pana senatora Komorowskiego.

Czy pan senator Komorowski chciałby coś powiedzieć?

SENATOR
MAREK KOMOROWSKI

To znaczy to jest pilna sprawa do uregulowania. Jeżeli byłaby przychylność, żeby to procedować, to byłbym za tym, żeby to procedować. Jeżeli chodzi o posiedzenie plenarne, to ja mogę to powtórzyć na posiedzeniu plenarnym, ale żeby to wziąć pod uwagę i mieć czas...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jasne. Panie Senatorze, mamy ostatnie 2 minuty. Rozumiem pana wypowiedź tak, że pan senator nie wycofuje tych poprawek. To jest jasne. Dziękuję bardzo.

To są dwie poprawki. Nie będę tego „blokował”, bo one są zupełnie różne. W związku z tym najpierw głosujemy nad poprawką... Pani Mece-nas, bardzo krótko, pierwsza... To znaczy pierwsza z tych poprawek senatora Komorowskiego.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Panie Przewodniczący, tylko kilka słów sprostowania: to znowu będzie grupa poprawek.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Grupa. Dobrze, tak, tak.)

Jedna grupa poprawek, która dotyczy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Widzę, że tutaj

są co najmniej 4 zmiany. No, moim zdaniem one również ewidentnie wykraczają poza materię.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dobrze. Ale proszę tylko i wyłącznie je scharakteryzować. Tak jak pani powiedziała, to jest grupa poprawek dotycząca...

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
RENATA BRONOWSKA

Dotycząca wydawania dzieciom, tak jak tutaj przed chwilą było mówione, dokumentu elektronicznego. Ale ja całej materii...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Ale to dotyczy Białorusi, a nie Ukrainy.)

Nie, to dotyczy Ukrainy. To jest zmiana w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Ukrainy, tak?
Proszę.

SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER

Dziękuję, Panie Przewodniczący,

Są dwie grupy. Pierwsza dotyczy Ukrainy. Chodzi o wydawanie dokumentów pobytowych dla dzieci uchodźców ukraińskich, których mamy w Polsce.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jasne. I to jest grupa poprawek.

(Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców Jarosław Szajner: Tak jest.)

I tę grupę poprawek dotyczącą dzieci ukraińskich, które przebywają na terenie Rzeczypospolitej, poddaję teraz pod głosowanie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na sali plenarnej 4 osoby się wstrzymały, nikt nie był za, nikt nie był przeciw.

Teraz bardzo proszę o doliczenie głosów zdalnych.

6 głosów za, nikt nie był przeciw, 12 osób się wstrzymało.

Dobrze.

Proszę, żeby pan scharakteryzował następną grupę, też krótko.

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW
JAROSŁAW SZAJNER**

Druga grupa poprawek dotyczy obywateli Białorusi, których dokumenty podróży utraciły ważność w Polsce, a nie mogą ich wyrobić, powróciwszy na Białoruś, ponieważ mogą być tam szykanowani. Chcemy dać im możliwość wyrażania polskich dokumentów podróży. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Zarządzam głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na sali 1 osoba jest za, 3 się wstrzymały, nikt nie głosował przeciwko.

Proszę doliczyć zdalnych. Zamykamy.

7 głosów za, 0 przeciw, 11 osób się wstrzymało.

W tej chwili głosujemy nad całością ustawy łącznie z poprawkami.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

12 głosów za, nikt nie był przeciw, 7 osób się wstrzymało.

Pozostaje jeszcze wybór senatora sprawozdawcy. Proponuję panią senator Biedę, tylko muszę usłyszeć od pani senator, że pani będzie na posiedzeniu plenarnym.

**SENATOR
HALINA BIEDA**

Tak, będę na posiedzeniu, Panie Przewodniczący. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję serdecznie.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji. Dziękuję bardzo. Do widzenia państwu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 33)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy